

*La rața (la joc)***Colecția ANTON B. MOCANU**

5019

Foaie verde bob și linte,
Să jucăm rața-nainte.

5020

Trece rața Dunărea.
Și rățoiul după ea,
Și la dreapta tri om da!

5021

Lasă rața c-a zini
Și rățoiul l-om beli,
L-om beli și l-om mânca,
Și la stânga tri i-om da.

5022

La lelița țucu-i gura,
Și la dreapta i-om da una.

5023

Pă mândruca, pă Ioană
Și la stânga i-om da două.
Și pă tine tu, Mări,
Și la dreapta i-om da tri!
Și pă tine tu, Păra'
Și la stânga tri om da!

5024

Pă tăte mândrele mele,
Tri cu dreptu la podele.
Pă tăte le-am sărutat
Și la stânga tri am dat.

5025

Frunză verde de pe iaz,
Una la domnu frunțaș.

5026

Foaie verde de susai
Două la domnu căprar.

5027

Foaie verde de bostan,
Tri la domnu căpitan.

Băiatul din cenușă**Basm popular**

A fost odată un moș care avea trei feciori. Toată averea moșului era o iapă bălană. Dintre acești trei frați, doi erau mai de treabă dar cel mic stătea sub hornul casei și vântura cenușă pe spate, din cap până-n picioare. În acea vreme, împăratul a dat de veste în toată țara că își caută ginere pentru fata cea mică.

Au fost invitate numai fețe alese, dar s-au dus și de-alde gură-cască. Cei doi frați mai mari au încălecat pe bălana și s-au dus și ei să privească la nuntă. Fratele cel mic se roagă de ei să-l ia și pe el, dar este repezit imediat și trimis să se joace la horn.

Necăjit că nu poate să vadă și el nunta împărătească, a ieșit afară și a început să plângă. Plânsul lui a fost auzit de un păr bătrân care și-a plecat crengile la pământ, apoi s-a desfăcut în două și din el a ieșit un cal alb, strălucitor ca soarele.

- Ce dorești stăpâne ? l-a întrebat calul. Vezi dumneata, calul era năzdrăvan. Băiatul din cenușă îi spune tot necazul. Atunci calul se scutură de trei ori, l-a suflat pe băiat numai în haine de aramă, încât, dacă te uitai la el, nu-l mai cunoșteai.

- Sui pe mine, mai zise calul, și o luă la goană mai ceva ca vijelia, îi ajunse din urmă pe cei doi frați îngâmfați, care se chinuiau s-o scoată pe bălana dintr-un nămol, pe care nu aveau cum să-l ocolească. I-a ajutat s-o scoată, fără să-l cunoască aceștia.

Apoi s-a dus la împărăție, a dat drumul calului, frâul l-a ascuns, cum îl învățase calul, și s-a dus la nuntă. Aici s-a prins în horă lângă fata împăratului. Toată lumea se minuna de frumusețea străinului neinvitat. A jucat cât a jucat, s-a desprins din horă, a chemat calul și a plecat acasă. A îngropat frâul la păr, s-a dus la horn și a început să vânture cenușă.

Mai târziu au venit și cei doi frați și i-au spus tatălui despre flăcăul minunat de la nunta împăratului.

A doua duminică, iar s-au dus cei doi frați la nuntă. După ce au plecat cenușarul a ieșit afară, a scuturat frâul și a venit calul, care l-a suflat numai în argint și au plecat la nuntă.

Acolo, când a ajuns, a făcut ce făcuse și prima dată.

Erau mulți feciori de împărați, de boieri și alții, de, ca la nuntă de oameni mari, și se întrebau și se sfătuiau cum să afle cine este acest frumos necunoscut.

El s-a dus, s-a prins iar lângă fată, a jucat ce a jucat și a dat să plece.

Dar vedeți că fata se-ndrăgostise de flăcăul nostru și la plecare i-a dat o batistă lucrată de mâna ei și un inel de aur. Ajuns acasă, s-a dus la horn și a început să facă ce știa. Au sosit și frații săi și povesteau moșului că iar a venit boierul ăla, dar acum în haine de argint și feciorii de împărați erau foarte supărați pe el.

A treia duminică, iar au plecat cei doi frați cu bălana lor.

**Am un porumb, cu pene de plumb,
Cu aripi de oțel, să te ferești de el.**

(Avionul)

De data asta, calul năzdrăvan l-a făcut pe cenușar și mai frumos, îmbrăcându-l în haine de aur, încât la soare te puteai uita, dar la dânsul ba. A ajuns la nuntă și toți se mirau de strălucirea lui, iar fata l-a luat de mână și a jucat cu el. Fără să observe băiatul, în timpul jocului, fata i-a pus pe ceafă o ștampilă. După ce s-a stricat hora, băiatul a dispărut pe neobservate, spre părerea de rău a fetei. Ea i-a spus tatălui că nu se mărită decât cu acel străin care are de la ea inelul, batista și ștampila după ceafă. Au căutat în noaptea aceea prin toată grădina, au căutat satele din jur, eu cred că au fost și pe la noi, că fata nu se lăsa deloc, dar necunoscutul nicăieri. A dat bietul împărat sfoară-n țară, poate l-o găsi, a trimis oameni de încredere să răscolească peste tot, dar degeaba. Mulți băieți de bogați, auzind de acest lucru, au făcut rost de inele, batiste, ștampile, vorba aia, că bani aveau și ei, dar nu se potriveau cu cele împărătești. Atunci împăratul supărat la culme, îi pedepsea pe acești șarlatani, care voiau să-i ia fata și împărăția cu viclesug. Numai iacă trimișii împăratului ajunși la casa moșului cu bălana și cei trei feciori. I-au controlat pe cei doi mai mari și mai deștepți, dar n-au găsit nimic deosebit. Măcar că și ei s-au chinuit să facă rost de inel, batistă și ștampilă. Când să plece oamenii împărătești, un drac de cocoș ce stătea pe gard, începe să cânte și să spună că mai este un băiat după horn. Degeaba se codea moșul, că este murdar, nu poate fi văzut de fețe împărătești, soldații nu s-au lăsat până nu l-au găsit. L-au căutat după ceafă și au văzut ștampila împărătească. I-au poruncit să se facă cum a fost când a venit la horă. Cenușarul a căutat la păr, a scos frâul. L-a scuturat și a apărut calul năzdrăvan. Acesta l-a suflat în aur și i-a pus numele Făt-Frumos. și s-au dus cu toții la împărăție, au făcut nuntă mare, ca la împărați, și i-a luat și pe frații săi ca ajutoare la împărăție. Și așa a fost cenușarul nostru.

De la Radu Hârșu, Tibănești, Brăila, 1969

**Am doi boi: unul gras și unul slab.
Slabul sare păstă gras și grasul ptică jos.**

(Îmblătitul grâului)

5028

Și tri la sergent major,
Și tri la domnu maior.

5029

Tri la Curtea de Apel
Tri la domnu colonel.

5030

Foaie verde tri scaieți,
Rupeți rându măi băieți,
Una, două, tri!

5031

Foaie verde busuioc,
Să băgăm cutea la loc.
Foaie verde și una,
Jumătate la dreapta!

5032

Foaie verde ș-o titeavă,
Hai să dăm cu coasa-n iarbă.

5033

Foaie verde și una,
Jumătate la stânga!

5034

Foaie verde de sansiu,
Hai să bem câte-un rachiu!

5035

Foaie verde mătrăgună,
Mâna stângă pă căciulă
Și cu dreapta pă frizură!

5036

Foaie verde de briboi,
Punem căciula-napoi.
Și la stânga i-om da doi!

5037

Foaie verde tri scaieți,
Să prindem rându, băieți!

5038

Notă

Frunză verde di pă vale,
Ne-om strânje ș-om fa' o
claie
Și la dreapta o bătaie.

5039

Gheorghe ne-a bate paru,
Vasalie pătulu,
Și i-om da tri la stângu.

5040

Unu suie pă fundei,
Altu face vârvu clăii,
Și la dreapta tri bătăi.

5041

Luați seama, camarazi,
De tri ori cu laba dați.
Da amu nu traba-a da,
Până ce n-oi comanda.

5042

Una a primarului,
Doua-a secretarului,
Tri a lăutarului,
Patru-a clopotarului,
Cinci a cojocarului,
Șasă-a potcovarului,
Șapte-a zongorașului
Opt a șefului de post,
Nouă pântu popa nost,
Și-ncă tri că bine-o fost!
Și-ncă una de -ngăvozdl!

De la Bohotici Vasile, 23 de ani

5043

Mândru cântă cetera
Când să mărită mândra.
Când să mărită cea hădă,
Nici cetera nu mai cântă.

5044

Leliță, ochiții tăi
Nu mai stau ca la femei,
Ca pă dealuri și pe văi,
Unde-ar vedea huțucăi.

Comuna Tufești se află situată la 40 km de municipiul Brăila, pe malul stâng al Dunării (Cremenea) la o depărtare de 7 km. Este compusă de fapt, din două sate mari ce însumează peste 6000 de locuitori: Tufești și Tibănești. Prima atestare documentară este o hartă întocmită de un general austriac în timpul războaielor ruso-austriace-turce de la sfârșitul secolului al optsprezecelea.

Astfel, apare Tufesthy în 1785. Înseamnă că satul era constituit și se vedea un punct de referință pe o hartă militară.

Denumirea vine de la tufele ce creșteau dese pe coasta ce se ridica deasupra luncii inundabile. Satul s-a format din cătunele și târlele așezate pe grindurile din luncă: Porumbeiu, Băjani, Rama, Cuptoarele, Bărgârlăile, Ibișete.

Și astăzi în luncă (acum orezăria) o scursură se numește Intresatelea, spre nedumerirea multora. Mult timp aceste târle au coexistat cu satul, întrucât, spun bătrânii, se trăia mai bine, erau feriți de dările stăpânirii.

În anul 1895, se înființează în partea nordică al doilea Tibănești - după numele Tibăneștiului de Iași, locul natal al junimistului Petre P. Carp, inițiatorul fondării lui, în calitatea sa de ministru al, agriculturii în acea vreme. Satul a fost populat cu tineri, dar nu numai, din satele vecine sau chiar mai îndepărtate. Am amintit acest lucru, fiindcă fiecare a adus ceva diferit din care s-a născut ceva nou. Așa se explică varietatea și frumusețea colindelor și a altor orații din satul nostru. În sat s-au stabilit cu timpul și familii de ciobani veniți din Transilvania. Portul este influențat de cel orășenesc. Nici la nunți, stolnicii din partea nunului nu mai poartă frumoasele cămăși naționale împodobite cu pui. Dansurile din Tufești sunt specifice satelor de câmpie: brăul, șchioapa, stânga etc. Acestea s-au păstrat și se joacă mai ales la nunți, când cei mai în vârstă nu-i lasă pe cei tineri „să se strâmbe unul la altul“. Ba chiar, cereau socrului mare, ca, pe lângă orchestra adusă de la Brăila, măcar a doua zi dimineață să le pună un lăutar să le zică de-ale lor. Acest lucru s-a datorat și faptului, în mai mică măsură, că în acest sat de vreo treizici de ani nu mai sunt țigani. După spusele bătrânilor, nunta dura o săptămână: - joi-cernutul, vineri-bulgurul, sâmbătă-ornarea bradului, bărbieritul mirelui, venirea mirelui la mireasă, pregătirea lămâițelor, duminică-nunta mare, luni-legătoarea și spălatul, marți-proba miresii-mămăligă, crap la proțap și plăcinte, miercuri-spălăcania-ultima masă și strângerea vaselor.

Foto: Colecția F. Săteanu, Unelte

**Doscă Părasca, strigă s-o apăr de găini
că de câini nu se teme.**

(Râma)